

تحليل مدل ها و سازوکارهای

انجام رویارویی با پولشویی

در بانکها

احمد رضا اصغری

سرشناسه	اصغری، احمد رضا، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	تحلیل مدل‌ها و سازوکارهای انجام رویارویی با پولشویی در بانک‌ها/ احمد رضا اصغری؛ ویراستار حمیدرضا خاشعی ورنامخواستی.
مشخصات نشر	تهران: ویهان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۹۶ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۷۱-۶۱-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۸۹]-۹۴.
موضوع	پولشویی
موضوع	Money laundering
موضوع	پولشویی - ایران
موضوع	Money laundering - Iran
موضوع	پولشویی - پی جویی
موضوع	Money laundering - Investigation
موضوع	پولشویی - پیشگیری
موضوع	Money laundering - Prevention
موضوع	بانک و بانکداری - فساد
موضوع	Banks and banking - Corrupt practices
رده بندی کنگره	۱۳۶۰ الف پ/۹۷۸ HV۸۰۷۹
رده بندی دیویی	۳۶۴۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۲۰۴

عنوان کتاب	تحلیل مدل‌ها و سازوکارهای انجام رویارویی با پولشویی در بانک‌ها
ناشر	انتشارات ویهان
مؤلف	احمد رضا اصغری
ویراستار	حمیدرضا خاشعی ورنامخواستی
مدیر تولید	شرکت پیشتاژان علم و دانش امیرکبیر (شریف یار)
صفحه آرا	الهام کسایی پور
طراح جلد	محدثه حاجی
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	اول، ۱۳۹۷
چاپ و صحافی	شرکت پیشتاژان علم و دانش امیرکبیر (شریف یار)
ناظر چاپ	حمیدرضا خاشعی ورنامخواستی
قیمت	۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۷۱-۶۱-۱

ISBN:978-622-6071-61-1

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

دفتر پخش: تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان جمهوری تقاطع خیابان اردیبهشت، نبش کوچه فخر، پلاک ۴۰

شماره های تماس: ۰۹۱۲۵۲۷۹۲۴۸-۰۹۱۹۶۸۳۷۱۵۲-۶۶۱۷۵۷۹۱

دفتر موسسه شریف یار: فلکه دوم صادقیه، خ اشرفی اصفهانی، خ سازمان آب غربی، ساختمان نور قائم، پلاک ۱

شماره های تماس: ۰۹۰۲۰۰۸۹۱۲۹-۴۴۰۲۰۲۴۱

سخنی با خواننده

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه‌ی چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه گام‌هایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم موثر واقع شویم. گستردگی علوم و توسعه روزافزون آن شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب راه دستیابی و اطلاع‌رسانی بیش از پیش روشن می‌کند.

چاپ همگانی و سامانمند را می‌توان نقطه آغاز و محرک اصلی رشد روزافزون شگفت‌انگیز دانش در سده گذشته دانست. کتاب از یکسو تفکرات نویسنده خود را از مرز زمان و مکان می‌رها و از دیگر سو در آستانه همین رهایی خواسته و یا ناخواسته ماهیت خود را به محک نقد و بررسی و ارزیابی و بازنگارنده در چنین ساحتی و از برخورد دیدگاه‌های گوناگون است که بشر گامی به پیش بر می‌دارد.

موسسه فرهنگی با رویکردی جدید و متناسب با تغییرات در دنیای نوین، طرح توسعه کتاب‌های گوناگون در برنامه انتشارات قرار داده است. این برنامه از یکسو، متأثر از پیشرفت‌ها و نوآوری‌های است که در سطح بین‌المللی در زمینه‌های آموزش علوم و فن‌آوری رخ داده است و از سوی دیگر، متناسب با تیرهای اساسی که در جامعه دانشگاهی کشور بر اساس رشد و توسعه سال‌های اخیر به لحاظ کیفی و دلی پدید آمده است.

انتشارات ویهان با همکاری موسسه مشاوران امیرکبیر دانش با این نگرش در عرصه چاپ و نشر کتب علمی گام نهاده است. روند تولید آثار در این مجموعه علمی فرهنگی تمام مراحل پذیرش، داوری، ویراستاری فنی و ادبی، اخذ مجوز، چاپ و انتشار به هر دو شیوه «چاپ شمارگانی» و «چاپ در ازای سفارش» را در بر می‌گیرد.

شما دانش‌پژوه ارجمند می‌توانید آثار مکتوب یا چندرسانه‌ای، پیشنهادت همکاری و نظرات راهگشای خود را با فرستادن پیام به نشانی رایانامه انتشارات ویهان در آدرس: Info@vihanpub.ir یا sharifyar4@gmail.com به ما در میان بگذارید. همه تلاش ما این است که با نگاه کارشناسی و ایجاد یک فضای علمی به خلق آثاری برپار و نوآرانه توفیق یابیم و باور داریم که دستیابی به این خواسته تنها با همراهی شما مشتاقان حقیقی آموزش و پژوهش ممکن است.

انتشارات ویهان

شرکت پیشتازان علم و دانش امیرکبیر (شریف یار)

منظور از تطهیر مال (پولشویی) مخفی کردن منبع اصلی اموال ناشی از جرم و تبدیل آن به اموال پاک است، بطوریکه یافتن منبع اصلی مال غیر ممکن می گردد.

مبارزه با پول شویی با کنترل دسترسی به سیستم مالی و جلوگیری از ورود پول کثیف به سیستم مالی آغاز می شود. بنابراین بانک ها هسته اصلی شبکه حفاظت از سیستم مالی محسوب می شوند.

در این راستا با عنایت به تجربیات بین المللی در زمینه برنامه های مبارزه با پول شویی، کلیه بانک های خصوصی، دولتی و مؤسسات اعتباری، به منظور مبارزه با پول شویی ملزم به رعایت اصولی هستند که مورد توافق عمومی سازمانهای بین المللی فعال در زمینه مبارزه با پول شویی و کلیه کشورهای عضو است. که دارای قانون مبارزه با پول شویی بوده و برنامه های مبارزه با پول شویی را فعال است. حال می توانند از آنجا که ریسک اشخاص حقوقی بسیار بیشتر از اشخاص حقیقی است، لازم است ضابطه بانکها برای شناسایی مشتری های حقوقی دقیق تر از ضوابط حاکم برای شناسایی مشتریان پول شویی مشتریان باشد.

امروزه پول شویی یکی از جرایم عمده مالی در سطح جهان محسوب می شود و عبارت است از تبدیل یا انتقال یک دارایی با هدف پنهان کردن منشأ غیرقانونی آن دارایی یا کمک به هر شخصی که با چنین جرایمی سروکار دارد. در اقدامات این نیز چند سالی است که به مقابله با پدیده پول شویی توجهی خاص شده است.

در دهه های اخیر به علت توسعه محصولات و خدمات مالی عرضه شده، پیچیده تر شدن ارتباطات مالی، پیشرفت تکنولوژی و افزایش سرعت جریان های پول در سراسر جهان، روش های پول شویی بسیار مکررانه تر شده اند.

در چند دهه اخیر، اقتصاد جهانی با پدیده پول شویی و آثار مخرب آن بر اقتصاد کشورها مواجه شده است. بر اساس تخمین صندوق بین المللی پول و بانک جهانی، درآمدهای نامشروعی که توسط پولشویان در چرخه تطهیر و پول شویی قرار می گیرند، در حدود ۲ تا ۵ درصد تولید ناخالص جهانی است. همچنین طی این دوره و با جهانی شدن اقتصاد، آزادسازی جریان های سرمایه بین المللی، توسعه بانکداری الکترونیکی و ابداع و به کارگیری ابزارهای جدید الکترونیکی برای نقل و انتقال وجوه در سطح بین المللی، پول شویی نیز تا حدودی تسهیل شده است. از این رو، مقابله با پول شویی نیازمند عزم جهانی و همکاری کلیه کشورها است.

سوال اساسی این است که چرا جرم پول شویی مهم است؟ در واقع اثر اقتصادی و اجتماعی وسیعی که این عمل بر اقتصاد کشورها می گذارد، باعث توجه زیاد دولتها به این امر گشته است. اثرات مستقیم و غیر مستقیم بر وجه اقتصاد کلان کشورها از جمله بر تقاضای پول و رشد اقتصادی و همچنین رابط های که این عمل با فرار مالیاتی دارد، باعث گشته است که کشورها شروع به بازرسی قسین و مقررات مالی و بانکی خود نمایند. از جمله موارد مشخص که می توان به آن اشاره نمود، بانا کردن حسابهای افراد در هنگام گشودن و بستن حسابهای بی نام می باشد. این عمل موجب شناسایی افرادی که حساب در بانک می گشایند، شده و در نتیجه عرصه فعالیت تبهکاران محدودتری گردد.

در کشور ایران نیز، چند سالی است مبارزه با عدایات پول شویی بانک ها و موسسات اعتباری که عمدتاً غیر آگاهانه صورت می پذیرد، مورد توجه محل رسمی و علمی قرار گرفته است. بنا به ضرورت موضوع، کتاب به مطالعه روشها و مکانیزم های رایج مبارزه با پولشویی در بانک خواهد پرداخت.

۹	مقدمه
۱۵	فصل اول
۱۵	تاریخچه پولشویی
۱۶	تاریخچه بانک و بانکداری در ایران
۲۰	تاریخچه بانک صادرات
۲۵	مبارزه با پولشویی در سطح بین المللی
۲۵	تطهیر پول - رکنانسیون مبارزه با مواد مخدر و داروهای روان گردان (کنوانسیون وین)
۲۶	اساسنامه کمیته باسل (بال)
۲۷	منشور ۱۹۹۰ اتحادیه اروپا
۲۷	قطعهنامه سازمان بین المللی کمیسیون بورس های اوراق بهادار (IOSCO)
۲۷	کنوانسیون ملل متحد برای مبارزه با جرائم سازمان یافته فراملی (کنوانسیون پالرمو)
۲۹	نیروی ویژه اقدام مالی برای مبارزه با پولشویی (FATF)
۲۹	قوانین ده گانه ی پولشویی حاصل از بررسی های UNODC
۳۱	فصل دوم
۳۱	آمار مربوط به پول شویی
۳۱	ایران؛ بهشت پول شویی
۳۳	بانک های ایران در مبارزه با پولشویی
۳۶	مکانیزم های پولشویی
	چگونگی استفاده از این مراحل به سازوکارهای موجود برای پولشویی - شرایط سازمانهای
۳۷	مجرم بستگی دارد
۳۸	پول های خاکستری
۳۸	پول های سیاه
۳۸	پول های کثیف (پول های آغشته به خون)
۳۸	گونه های جرم پولشویی در بانک
۴۱	فصل سوم
۴۱	انواع مکانیزم های مورد استفاده از خدمات بانکداری برای پولشویی
۴۱	تکثر سپرده ای (اسمورفینگ)
۴۲	حساب های وابستگان

۴۳	حساب های دسته جمعی ^۱
۴۳	حساب های انتقالی واسط ^۲
۴۴	حواله های بانکی و غیره.....
۴۴	ترتیبات وثیقه وام.....
۴۴	حساب های غیر فعال.....
۴۴	نقل و انتقال پول.....
۴۵	استخدام اشخاص برای استفاده از حساب بانکی آنها.....
۴۶	استفاده از صندوق امانات بانک ها.....
۴۶	پولشویی از طریق حساب های بانکی موقت (حساب بدهکاران و بستانکاران موقت).....
۴۷	اسمه ینگ.....
۴۸	ذکر کت های مجازی (کاغذی).....
۴۸	بانک های پول.....
۵۰	شرکت های بیمه.....
۵۰	صرافی ها.....
۵۱	تجارت بین الملل.....
۵۱	شعب اجاره ای.....
۵۳	بازار اوراق بهادار.....
۵۵	فصل چهارم.....
۵۵	بانکداری الکترونیکی و تأثیر آن بر پولشویی.....
۵۹	روند توسعه بانکداری الکترونیکی در ایران.....
۶۲	آثار سوء پولشویی برای بانک ها و موسسات اعتباری.....
۶۳	آثار سو برای کارکنان بانک ها و موسسات اعتباری.....
۶۴	ریسک های پولشویی و تامین مالی تروریسم برای بانک ها و موسسات مالی.....
۶۶	ریسک اعتباری.....
۶۷	ریسک مشتری.....
۶۷	محصولات و خدمات پر ریسک.....
۶۷	انتقال وجوه از طریق تلفن.....
۶۸	روابط بانکی خصوصی.....
۶۸	بانکداری الکترونیکی.....
۶۸	شناخت مناطق پر ریسک.....
۷۰	ریسک شهرت.....

۷۱	ریسک تمرکز
۷۱	ریسک تطبیق
۷۳	فصل پنجم
۷۳	مجازات و جریمه های عمده اخیر در بانک های جهان
۷۵	اقدامات مؤسسات مالی برای مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم
۷۵	شناسایی مشتری (KYC)
۷۷	عناصر اصلی در استانداردهای شناسایی مشتری
۷۹	شناسایی هویت مشتری
۸۰	گزارش دهی مبادلات مشکوک
۸۱	گزارش های روندها و سوابق انتقالات خطی (تلفن، سوئیفت و اینترنت)
۸۱	گزارش حجم ابزارهای بولی ^{۱۴}
۸۱	گزارش سرعت گردش حساب مشتری
۸۲	استفاده از سامانه های نرم افزار
۸۳	محصولات و خدمات پرریسک از مؤسسات مالی
۸۴	نگهداری سوابق
۸۷	واحد تطبیق
۸۷	الزامات واحد تطبیق
۸۷	استقلال واحد تطبیق
۸۸	جایگاه واحد تطبیق
۸۸	راهکارهای اولیه مقابله بانک ها با پولشویان
۹۱	منابع و مآخذ
۹۱	منابع
۹۱	منابع فارسی
۹۵	منابع غیر فارسی